

Carta demnității beneficiarului în sănătate mintală

ALIANȚA NAȚIONALĂ PENTRU SĂNĂTATE MINTALĂ (ANPSM)

1. Persoana înaintea diagnosticului

În orice proces de evaluare sau intervenție, persoana trebuie privită înainte de orice ca individ, nu ca diagnostic sau categorie clinică.

Diagnosticul este un instrument de orientare profesională, nu o etichetă identitară și nu poate defini valoarea unei persoane.

2. Limbajul care respectă persoana

Modul în care vorbim despre sănătatea mintală contează. Limbajul stigmatizant sau reductiv poate afecta profund imaginea de sine și încrederea persoanei.

Un sistem de sănătate mintală responsabil utilizează un limbaj care recunoaște complexitatea experienței umane și evită etichetele degradante.

3. Recunoașterea experienței subiective

Fiecare persoană trăiește suferința psihologică într-un mod unic.

Demnitatea presupune recunoașterea acestei experiențe fără minimalizare, fără dramatizare excesivă și fără impunerea unor interpretări rigide. Ascultarea autentică este primul pas al respectului.

4. Relația umană ca spațiu de siguranță

În intervențiile de sănătate mintală, relația dintre beneficiar și profesionist trebuie să fie un spațiu de siguranță psihologică.

Acest spațiu se construiește prin respect, empatie, claritate și responsabilitate profesională.

5. Vulnerabilitatea nu anulează valoarea persoanei

Suferința emoțională poate afecta energia, gândirea sau funcționarea zilnică, dar nu reduce valoarea umană a persoanei.

Demnitatea presupune recunoașterea faptului că vulnerabilitatea face parte din experiența umană și nu reprezintă o inferioritate.

6. Respectarea ritmului personal

Procesele de înțelegere, vindecare sau schimbare nu sunt identice pentru toate persoanele.

Respectarea demnității înseamnă acceptarea ritmului individual al fiecărei persoane, fără presiunea unor rezultate rapide sau a unor standarde rigide.

7. Protejarea identității și a vieții personale

Persoanele care accesează servicii de sănătate mintală au dreptul ca identitatea, istoria și viața lor personală să fie tratate cu discreție și responsabilitate.

Respectarea demnității include protejarea intimității și a reputației persoanei.

8. Persoana nu este redusă la vulnerabilitate

Un principiu esențial al demnității este recunoașterea faptului că o persoană este mai mult decât dificultățile pe care le traversează. Resursele, valorile, relațiile și capacitatea de schimbare rămân parte a identității sale, chiar și în perioadele de suferință.

Principiul fundamental

Demnitatea beneficiarului în sănătate mintală înseamnă a vedea persoana în întregul ei — nu doar problema, nu doar simptomul, nu doar momentul dificil. Respectarea demnității nu este doar un principiu etic. Este condiția fundamentală pentru orice proces autentic de sprijin și recuperare.